

RENE KARABASH

Θρκισμένη

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σπύρος

Ν. Παππάς

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΟΡΚΙΣΜΕΝΗ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Λογοτεχνία

Πρώτη έκδοση Απρίλιος 2025

Τίτλος πρωτοτύπου Ρене ΚαραΒаш, **Остайница**, Janet 45, 2018

Επιμέλεια – Διόρθωση τυπογραφικών δοκιμών Στέλα Ζουμπουλάκη
Σχεδιασμός εξωφύλλου bob studio

© 2018, Ρене ΚαραΒаш

© 2024, Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ** (για την ελληνική γλώσσα)

ISBN 978-618-03-4314-4

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84314

Κ.Ε.Π. 6165, Κ.Π. 21485

Published by arrangement with Sofia Literary Agency. All rights reserved.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα, τηλ.: 211 3003500
metaixmio.gr • metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση:
Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα,
τηλ.: 210 3647433

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3647433
Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα,
τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

Rene Karabash

Ορκισμένη

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Σπύρος Ν. Παπός

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

Ορκισμένη – ορκισμένη παρθένα, γυναίκα, η οποία δίνει όρκο παρθενίας σύμφωνα με το Κανούν* του Λεκ Ντουκαγκίνι και αρχίζει να ζει σαν άντρας και κεφαλή της οικογένειας, σε πατριαρχικές κοινωνίες σε Βόρεια Αλβανία, Κόσοβο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Κροατία, Βοσνία. Αυτή είναι μια θεσμικά αποδεκτή αλλαγή φύλου, μέσω όρκου, που έχει ως αποτέλεσμα η γυναίκα να αποκτά τα δικαιώματα ενός άντρα, τα οποία στερούνται οι γυναίκες στα μέρη εκείνα. Βεντέτες αίματος χαρακτηρίζουν τα μέρη στα οποία κυριαρχεί το Κανούν. Στις μέρες μας έχουν απομείνει λίγες ορκισμένες παρθένες, καθώς οι κοινότητες όπου ζουν ερημώνουν. Όλο αυτό δεν συμβαίνει παρά 537 χλμ. μακριά απ' τη Βουλγαρία. Αυτό δεν είναι μύθος, ούτε παραμύθι. Είναι ανθρώπινη ιστορία.

Άλλες ονομασίες για την ορκισμένη: *muşkara*, *virginsha*, *muškòbanja*, *harambasa*, *zavjetovana djevojka*, *sadik*.

---

* Κανούν: Το «Κανούν» του Λεκ Ντουκαγκίνι – πλήθος αρχαϊκών αλβανικών νόμων.

ήδη στην κοιλιά της μάνας μου
άκουγα διάφορα
όπως τον πατέρα μου να λέει
θέλω γιο

όταν γεννήθηκα κατάλαβα
το χρώμα που 'χει ο γιος
επειδή μια φορά μου είπε η μαμά μου
καλό μου κοριτσάκι
τα μάτια σου είναι γαλάζια σαν τον ουρανό,
μα ο ουρανός ήτανε άντρας
και το γαλάζιο χρώμα, αγορίστικο

αφότου γεννήθηκα
θέλω μόνο στα γαλάζια
να με ντύνει η μαμά
αν με ντύσει με άλλο χρώμα
αρχίζω να κλαίω
διότι ήδη στην κοιλιά της μάνας μου
άκουγα διάφορα
όπως τον πατέρα μου να λέει
θέλω γιο

σήμερα η μαμά
μ' έντυσε με γαλάζιο φόρεμα
σύρθηκα μέχρι τον πατέρα μου
για να του δείξω
μα εκείνος μου είπε
άσε με ν' ακούσω τις ειδήσεις
πράγμα που σημαίνει σίγουρα
ότι είμαι πολύ ωραία

δεν καταλαβαίνω
μπορείς εσύ να μου πεις
τι σημαίνει
άσε με ν' ακούσω τις ειδήσεις
κι αυτό:
έκτακτες ειδήσεις
κορίτσι κρεμάστηκε
από τον ομφάλιο λώρο του;

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Καὶ εἶπε Κάιν πρὸς Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, ἀνέστη Κάιν ἐπὶ Ἄβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ εἶπε Κύριος ὁ Θεὸς πρὸς Κάιν ποῦ ἐστὶν Ἄβελ ὁ ἀδελφός σου; καὶ εἶπεν· οὐ γινώσκω· μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμὶ ἐγώ; καὶ εἶπε Κύριος· τί πεποίηκας; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρὸς με ἐκ τῆς γῆς. καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου· ὅτε ἐργᾷ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι· στένων καὶ τρέμων ἔσῃ ἐπὶ τῆς γῆς.

Βιβλίον πρῶτον Μωυσέως
Γένεσις, 4:8-12

Οι αγγελιοφόροι του θανάτου

Το Κανούν ήταν πιο ισχυρό απ' όσο φαινόταν.
Απλωνόταν παντού, σερνόταν στη γη, στα
ακρόρια των χωραφιών, χωνότανε στους δρό-
μους, στις αγορές, τριγύριζε στους γάμους,
σκαρφάλωνε μέχρι και τα βοσκοτόπια των
Άλπεων, κι ακόμα πιο ψηλά, έφτανε έως τον
ουρανό, απ' όπου έπεφτε υπό μορφή βροχής
για να γεμίσει τις ρεματιές των χωραφιών, και
χάρη στο οποίο γινότανε το εν τρίτον από τις
αιματηρές αντεκδικήσεις...

Ismail Kadare, Ρημαγμένος Απρίλης

χαιρετίσματα πολλά απ' τον αδερφό μου
είπε ο αδερφός του Νεμάνια κι έριξε με το
τουφέκι μια φορά μόνο

το ζεστό κορμί του πατέρα μου σωριάζεται
στα ξερόφυλλα, τα μεγάλα του μάτια, καρφωμένα
πάνω του, τα μεγάλα μάτια του πατέρα μου καρ-

φωμένα στα μάτια τ' αδερφού του Νεμάνια, τα δυνατά του χέρια αρπάζουν τον πατέρα μου και τον γυρίζουνε στην άλλη μεριά, εκεί όπου δύει ο ήλιος, είναι σ' υπερένταση, βλέποντας τα δάχτυλά του μες στο αίμα, τα σκουπίζει στο πουκάμισο του Μουράς, οι αγγελιοφόροι του θανάτου διαδίδουνε την είδηση για τον σκοτωμένο, *πυροβολήσαν τον Μουράς, ο Μουράς σκοτώθηκε, ξαπλώσαν τον Μουράς στις άγριες ροδιές, στις ροδιές, Μουράς, Μουράς, Μουράς*, φωνάζει η μάνα μου και βουλιάζει στα φουστάνια της καταμεσής στον δρόμο, *Μουράς, ζωή μου*, ο αέρας μεταφέρει τις φωνές των αγγελιοφόρων, οι φωνές προφταίνουνε τη μάνα μου στον χωματόδρομο προς το σπίτι και τη ρίχνουν κάτω, η μάνα μου βουλιάζει στα φουστάνια της καταμεσής στον δρόμο, τέσσερις γεροδεμένοι άντρες περπατούν στον χωματόδρομο προς το σπίτι, πάνω σε τέσσερα κλαδιά οξιάς κουβαλούνε το σώμα του πατέρα μου, ο δρόμος είναι ανώμαλος, οι κουβαλητές παραπατούνε στριμωγμένοι, το σώμα του πατέρα μου ανασηκώνεται και πέφτει με γδούπο, τ' αφήνουνε στα πόδια μου και κείνο μένει ασάλευτο, τώρα πρέπει να ρωτήσω για όλα, όπως ορίζει το Κανούν, πρέπει να ρωτήσω τους κουβαλητάδες αυτό που πρέπει να ρωτήσω, ανοίγω το στόμα μου κι από μέσα βγαίνει μόνο η καυτή ανάσα, η καυτή ανάσα στο κρύο, μπροστά στα πρόσωπα των κουβαλητάδων, η καυ-

τή ανάσα δεν βγαίνει πια απ' το πρόσωπο του πατέρα μου, άντε, Μάτια, μουρμουρίζουν στους χεροδύναμους κουβαλητάδες τους, δεν με κοιτάζουνε κατάματα, δεν θέλουνε να βλέπουνε του πατέρα τον θάνατο στα μάτια της κόρης του, κάλλιο να βλέπανε τον θάνατο στα μάτια του πατέρα, όμως ποτέ στις κόρης του τα μάτια, θέλουν να πάνε να ξαπλώσουν ήσυχοι στα κρεβάτια τους, ενώ εγώ πρέπει να παραμείνω όρθια, να μη χάσω τον έλεγχο του κορμιού μου, ένα βήξιμο, και λέω, τι μου φέρνετε

πληγή ή θάνατο;

Το μυθιστόρημα παρασύρει τον αναγνώστη στο αμείλικτο Κανούν, που εξακολουθεί να βασιλεύει σε απομονωμένες περιοχές των Βαλκανίων. Σύμφωνα με αυτό, οι γυναίκες γίνονται ορκισμένες παρθένες και μεταμορφώνονται σε άντρες, κόβοντας τα μαλλιά τους, φορώντας αντρικά ρούχα και αποκτώντας τις ελευθερίες των αντρών. Οι αιματηρές βεντέτες ανάμεσα στις οικογένειες είναι καθημερινές, ο έρωτας ισούται με θάνατο, ενώ η γυναίκα αξίζει όσο είκοσι βόδια. Τίποτα παραπάνω.

Η Μπεκιά είναι ένα κορίτσι που θέλει απεγνωσμένα να γίνει ο γιος του πατέρα της, ο οποίος ήθελε να έχει αγόρι για παιδί. Μέχρι πού μπορείς να φτάσεις ώστε να μεταμορφωθείς σε γιο; Είναι αμαρτία ν' αποφύγεις τον θάνατο; Είναι λάθος να δοθείς εξ ολοκλήρου στο πάθος με τίμημα τη ζωή ενός άλλου ανθρώπου; Αυτή είναι η ιστορία για τον άνθρωπο, πέρα από το φύλο, πέρα από τις λέξεις «γιος» και «κόρη», «άντρας» και «γυναίκα», για τον άνθρωπο που συγκέντρωσε στα 21 γραμμάρια της ψυχής του την οργή και το έλεος του Θεού.

ISBN: 978-618-03-4314-4

9 786180 343144

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 84314

metaixmio.gr